

Voorbeeldantwoorden bij de vragen van 'Beethoven: Diabelli-varianties'

1. Nogmaals in enigszins andere bewoordingen (maar u kunt ook op wikipedia terecht):
  - opmaat: onvolledige maat aan het begin van een stuk die leidt naar de eerste volledige maat. Een maat wordt in het notenschrift begrensd door twee verticale maatstrepen.
  - versiering (in muziek): in het notenbeeld de 'kleine nootjes'; tonen die terloops gespeeld worden. Als je ze weglaat is de muziek nog steeds 'logisch' maar wel iets minder fraai.
  - interval: de afstand tussen twee opeenvolgende tonen (terts, kwart, kwint etc.).
  - sequens: een muzikaal gegeven (motief) dat iets gewijzigd herhaald wordt.
  - syncopen: een accent op een zwak maatdeel, waardoor het ritme verstoord wordt.
  - akkoord: een samenklank van een aantal tonen. De tonen kunnen ook los van elkaar gespeeld worden; dan spreekt men van een gebroken akkoord.
  - crescendo: een gedeelte in de compositie waar de muziek steeds luider wordt gespeeld.
  - spiegeling: een motief wordt gespiegeld als bij een herhaling ervan de intervallen worden omgedraaid (bijv. een interval omlaag wordt dan een interval omhoog)
  - vivace: levendig en opgewekt
  - karakter van de openingswals: - (uw mening).
2. Als het A-deel van variatie 10 (pakt u eventueel het notenbeeld erbij) voor de eerste keer wordt gespeeld, speelt de linkerhand dalende octaven, terwijl de rechterhand een vast (gebroken en herhaald) akkoord speelt. Bij de double van het A-deel (varianties) speelt de rechterhand dalende akkoorden. De linkerhand heeft nu de 'vaste' toon: de variatie is hier de uitvoering als triller. Bedenk u dat zodra een pianotoon is aangeslagen deze afzwakt. Wil je dat die toon hoorbaar blijft dan moet je hem steeds weer aanslaan. In de double gebeurt dat als een triller.
3. Het meest opvallende vindt de samensteller dat Beethoven niet met omspelingen van de oorspronkelijke wals komt. Als dat gebeurd was, zou die steeds heel herkenbaar blijven. Beethoven neemt een of enkele motiefjes (meestal uit het begin: de versiering, het begin interval, de draai, de akkoordherhaling) en daar gaat hij vervolgens volstrekt zijn eigen gang mee.
Verder: soms zijn er grote contrasten tussen twee opeenvolgende varianties, soms ook bouwt hij gedurende enkele opeenvolgende varianties voort op een sfeer (bijv. van 2 t/m 5).
Als u andere zaken opvallen, is dat uiteraard heel goed.
4. Probeer u voor zelf om het karakter, de sfeer per variatie te vatten in een korte omschrijving. Uw antwoorden kunnen niet fout zijn.
5. Hoort u dat bij Anderszewski er geen enkele pauze zit tussen 19 en 20? Opeens blijkt variatie 20 al begonnen (en een totaal andere sfeer te hebben, waar de laatste maat van variatie 19 ons al wel op voorbereidt). Sokolov neemt wel een korte pauze en laat zo horen dat 'nu' een nieuwe variatie begint. Wat u het mooist vindt, is uiteraard aan u.
6. Een moeilijke vraag om een voorbeeldantwoord op te geven. Inderdaad heeft elke variatie hier een totaal andere sfeer. De samensteller vindt niet dat er een ontwikkeling is van 18 t/m 21, maar toch betekent dat niet dat je ze zomaar van elkaar 'los' kunt knippen (in ieder geval van 19 naar 20 kan dat niet).

7. Een voorbeeldantwoord heeft u hier vast niet nodig. Een opmerking terzijde: deze drie variaties vormen ondanks de contrasten wel een 'blok' (parodieën op door Beethoven bewonderde 'klavierleeuwen').
8. De auteur van deze wijzer vindt dat in deze variaties een ontwikkeling te horen is (zie zijn beschrijving) en hij vindt dat ze daarom met elkaar een 'blok' (episode) in opus 120 vormen. Of u de voortgang van de variaties 25 t/m 28 ook zo of anders ervaart, is hem helaas onbekend.
9. De auteur denkt dat Beethoven welbewust drie mineurvariaties achter elkaar zet vanuit een retorisch perspectief. De mineurvariaties 29 t/m 31 vormen samen een beschouwend en wat melancholisch gedeelte van opus 20. Beethoven zou gevonden kunnen hebben dat deze contemplatieve episode zo beter uit de verf komt dan als de variaties verspreid tussen andere variaties gestaan zouden hebben. Uiteraard is dit gissen en erg speculatief. We kennen zijn overwegingen niet. Vanaf variatie 22 zijn er steeds 'blokken' te herkennen: 22 t/m 24 - parodieën, daarna 25 t/m 28 - een geleidelijke humeuromslag, dan de mineurvariaties, die gevolgd worden door twee afsluitende variaties en een coda. Uw overwegingen bij deze vraag kunnen uiteraard andere zijn, maar ze zullen ongetwijfeld 'valide' zijn.
10. Wat u ervan vindt, zal de samensteller niet te weten komen. Dat hoeft ook niet. Hij vindt dit einde van Anderszewski ontroerend mooi en heel smaakvol neergezet.
11. Beethoven vindt waarschijnlijk dat hij thuishoort in het rijtje Bach (variatie 31), Händel (variatie 32) en Mozart / Haydn (het menuet van variatie 33). Hij ziet zich als een opvolger van hen. Vandaar dat hij het menuet en het coda neerzet met enkele van zijn eigen 'late' kenmerken. Dit antwoord is pure speculatie, maar dat Beethoven in dit rijtje thuishoort, staat voor de luisterwijzerauteur buiten kijf. Ook hier geldt dat andere bedenksels heel goed kunnen zijn.
12. -